

Prologus in Zachariā

Ad ditio.

Sicut panus sanctificatus non sanctificat ex tactu suo id quod tangit: ita nec homo sanctificat solo tactu sanctificat illud quod tangit. Quia hec ratio secunda postulatorem non videtur valere: nec etiam ad intentionem prophetie pertinet.

Intendit enim propheta ex rationibus sacerdotum ostendere populo: quod si facerent aliquid bona ex genere: tamen ex quo ipsi non erant boni quod sua opera non debebant esse fieri bona: sicut per primam rationem sacerdotum dixerunt quod caro sanctificata tangens aliquid cibum non sanctificabat eum: et non solum non debebant censeri bona sed potius mala in quantum ipsi erant mali: quod per secundam rationem sacerdotum ubi dixerunt: Si tetigerit pollutus: et ideo propheta applicans rationes sacerdotum ad suum positum dicit: Sic populus iste: et sic ibi. Et omnia que obtulerint mihi contaminata erunt: quod dicitur: Si autem homo pollutus tangens rem mundam contaminat eam: sic quia populus iste pollutus est: id est omne opus manuum

eorum: et omnia que obtulerint contaminata erunt: cuius contrarium ipsi putabant: scilicet quod ex tactu bonarum seu sanctarum rerum sanctificabantur: quod excludit per primam rationem sacerdotum.

Replica.

In ca. ii. aggei postulatorem reddit rationes que sanctificationem ex tactu sacre rei non sanctificat ulterius: sed pollutum ex tactu rei pollute pollutum ulterius. Prima ratio: Facilius est destruere quam construere. Secunda ratio: homo plus est susceptivus sanctificationis et pollutionis quam res inanimata. Contra quam rationem obicitur: Huiusmodi: quod si non voluisset intelligere postulatorem: putaret quod voluit dicere hominem sanctificationem solo tactu sanctificare sicut pollutus solo tactu pollutum: sed hoc non dicitur ut patet: sed solum compat pollutionem animate rei ad sanctificationem rei inanimate. Ideo in ista in questione de sanctificatione fit mentio de rebus inanimatis: quod dicitur: Si quis pollutus in anima: talis enim pollutio est formalis in anima: id est magis contagiosa. In rebus autem inanimatis non est formalis illa pollutio vel sanctificatio: sed solum ex legis dictamine: in rebus autem rationalibus animatis ex legis observantia.

Incipit expositio prologi in zachariā prophetam.

Secundo anno daryi. Iste prologus duas habet partes principales: in quarum prima tanguntur quedam zacharie et eius prophetie specialia: ibi: Nam et populum israel. Item in prima parte tanguntur tria: primo tangit tempus prophetationis istius prophetarum cum dicitur: Anno secundo daryi. Secundo tangitur ordo prophetationum: ibi: Sed hac de causa. ubi dicitur quod aggeus precessit zachariā duobus mensibus. Tercio tangitur intentio prophetantium: ibi: Ad restorationem etiam templi. Item in secunda parte

Incipit prologus in zachariam prophetam.

Secundo anno daryi regis medorum aggeus et zachariā prophetas: selectiones eorum de clarant. Sed hac de causa aggeus zacharie in ordine prophetarum prelatum esse videtur: quod cum duobus mensibus ut predictorum lectiones ostendunt: in prophetia precessisse inveniunt: et ad reparandum templi precepto dei populum animasse: ut esdras refert dicens. In secundo anno daryi regis persarum prophetauerunt aggeus et zacharias filius addo prophetarum super iudeos qui erant in iudea et hierusalem: super israel in nomine dei super eos. Tunc surrexerunt zorobabel filius salathiel: et iesus filius iosedech et principes eius: inchoaveruntque edificare

principali in qua tanguntur zacharie et eius prophetie sunt specialia tria notantur: primum est prophetie interior: ibi: Nam et populum israel: ubi dicitur quod intendebat reuocare populum ab imitatione scelerum patrum suorum: secundo tangitur populi consolatio: ibi: Vidit propheta virum etc. tercio tangitur dubium cuius in prophetia se-

re omnium dei que est in hierusalem. Quibus cum adessent prophete: exhortatione sua adiuverunt eos. Nam et populum israel ab imitatione patrum relictorum per suam admonitionem idem propheta cupiens reuocare: verbis lectione comprehensivus usus est. Vidit nocte: et ecce vir ascenderat super equum rubeum etc. Vidit propheta virum equo rubeo sedentem: et stantem in medio myrteti umbrati cuius visionis hec solutio est. Vir ascendens equum rubeum: licet angelus intelligatur: tamen quia predicti coloris equum conscendere visus est: vindictam sanguinis in eam gerere significat afferendam: que populum israel in captivitate redegerat

quod expositio: ibi. Sed hanc visionem etc. Item in illa pericula in qua notatur consolatio tria tanguntur. Primum est consolatio visio: cuius dicitur: Vidit prophetam etc. secundum est visionis solutio ibi: Cuius visionis hec solutio est. Tercium est solutionis confirmatio: ibi: Nam et Esaias etc. Sic per visum et corinthia istius prologi. Dicitur igitur.

Anno secundo: quod fuit quadragessimus a primo anno cyri.

Daryi: hyastaspis: ubi glo. Cyro quadraginta annis regnavit in persis in effectu apud massagetarum a tomira regina massagetarum: cambyses filius cyri maior

successit in regnum: qui expletis octo annis duos magos fratres habuit successores: quibus occisus a populo daryus filius hyastaspis rex persarum constitutus est: cuius regni anno secundo factus est sermo domini ad zachariā filium barachie filii addo prophetarum. Ergo a primo anno cyri usque ad secundum annum daryi supputantur anni: xl. etc. c. Lectiones eorum de aggei: i. a. et zacharie: i. a. tamen aggeus precessit duobus mensibus in prophetando. Tamen in principio aggei dicitur: Mense: vi. in principio zacharie: ubi dicitur: Mense: vii. Esdras refert: i. Esdre: v. In anno secundo. Illud accipit de: i. Esdre: v. ubi dicitur: Propheetauerunt aggeus prophetarum et zacharias filius addo prophetarum ad iudeos qui erant in iudea et hierusalem in nomine dei israel: tunc surrexerunt zorobabel filius salathiel et iesus filius iosedech et ceperunt edificare templum dei in hierusalem et prophete cum eis adiuvantes eos. e. Carbis lectione comprehensivus aggei: i. que verba subiunguntur hic cum dicitur: Vidit nocte et ecce vir ascenderat: ille vir angelus fuit apparens in specie viri insidentis in equo rubeo: ex quo patet quod visio fuit imaginaria: vide glo. marginalem que exponit totam auctoritatem. g. In medio myrteti. Die myrteti dicitur locus in quo crescit myrtus: est autem myrtus species arboris de qua dicitur Psalms: in. xvii. et by. Myrtus a mari dicitur eo quod magis littorea arbor sit. Virgilius. Et amantes littora myrti. Hinc est quod a grecis myrtene dicitur. Medicorum autem libri hanc arborum aptam scribunt mulierum necessitatibus plurimis. Item in glo. Esaię quadragessimus primo dicitur sic: Myrtus arbor aromatica imputribilis fessa mēbra solidat et reparat. Myrtice per myrtum signantur prophete et alii qui odore virtutis et spirituali gaudio sunt respersi inter quos quasi eos consolans dicitur stare angelus. h. In ea

Zacharie

gentē. Assyrios & chaldeos & alias nationes q̄ affixe-
rant iudeos. ut p̄ Zach. ix. i. **M**ā et esaias Esai-
xii. a. k. **I**n leuitico. xxiij. g. Sumet vobis die p̄i-
mo fructus arboris pulcherrime. spatulāsq; palmarū. & ra-
mos ligni tēnsaz. frondiū. & salices de torrete & letabi-
mini. arbores
pulcherrimā ap-
pellat myrtū si-
cut p̄ bicia. lra
cū d̄r. Fructus
ligni speciosi. li-
gnū autē tēnsaz
frondiū appellat
oleam.

Acci. die s̄. i.
cuz celebrabit
festū scenophe-
gie.

Fru. ligni
speciosi. i. fron-
tes myrti ad de-
signandā leticiā
p̄ bene olentis
ligni fragrantia
scenophegia eāt
festū hebreoz &
interpretat taber-
naculoꝝ dedica-
tio q̄ celebrabat̄
a iudeis i memo-
riā expeditōnis
cū ab egypto. p̄
motiuel moti in
tabnaculis age-
bāt. vide i opu-
sculo de vocabul
biblie. **S**z
hāc visio. hic
exponit. **D**iero.
q̄redicat̄ hec vi-
sio nocte fieri. et
ponit rō. s̄. que-
niētia liberatio-
nis ppli ab vltia
captiuitate cuz
illa q̄ fuit de egy-
pto. qz sicut in il-
la liberatōe i pte

erāt i tenebz q̄tū ad tps̄ p̄patōis ad eūdū. & i pte erāt
in luce q̄tū ad ipm̄ exitū. qz de nocte p̄pauer̄ se ad ex-
eūdū. sic p̄z. **E**ro. xij. & mane egressi s̄t s̄ci ista liberatōe
q̄tū ad aliquā pte erāt i tenebz captiuitatē. q̄tū ad aliā
p̄te erāt i lūine liberatē. qz p̄ egressu de captiuitate cū zo-
robabel. j. **E**sdre. ij. mlti morati s̄t in t̄ra chaldeoz. q̄ po-
stea egressi s̄t cū esdra. vij. āno. artaxerxis vt b̄. j. **E**sdre
vij. a. & adhuc mlti remāser̄ q̄ cū neemia egressi s̄t. xj.
āno eiusdē artaxerxis. vt b̄. **N**eemie. ij. a. **S**z v̄r dubi-
tatio de h̄ qd̄ d̄r. **O**b h̄ no. p̄ha se vi. me. qz po-
isrl̄m p̄ma libe. de t̄ra egypti no. disce. p̄stabat. **C**ōtra
Ero. xij. c. **I**n eadē ipsa die educā exercitū v̄m de t̄ra
egypti. **I**tē eodē. d. **N**ull' v̄m egressiē ostiū domus
sue vsq; mane. **I**tē eodē. f. **E**adē die egressus ē ois ex-
erāt' d̄ni de t̄ra egypti. **C**ontrariū v̄r h̄ in. p̄logo. **I**tē
Ero. xij. **N**or ē ista obfuaibil' d̄ni q̄n eduxit eos de t̄ra
egypti. **E**t ad idem valet vsus ecclē q̄ in benedictione
cerē paschalis ppl̄m de nocte egressū fuisse decantat.
Rūdeo. veritas ē sicut s̄. dictū est. qz de die exierūt. qz
aut dicunt̄ erisse de nocte referendū ē ad cām exitus &
p̄parationē. de nocte em̄ v̄gebant egyptiū v̄sm de t̄ra
egypti exire. sicut legit̄ **E**ro. ij. e. & de nocte se p̄paraue-
runt ad exitū. sicut ibidē dicitur.

Explicat̄ q̄liscunq; expositio istius p̄logi.

Dostilla Nicolai de lyra sup zachariā p̄betā incipit.
Capitulum. j.

In mense octauo. **H**ic incipit p̄betia Zacha-
rie. & diuidit̄ in duas ptes. s̄. in p̄bemiū et tra-
ctatū. q̄ incipit ibi. **F**rat' est. **C**irca p̄mū primo
ponit̄ hui' p̄betie
t̄ps̄. cū d̄r.

In mēse octa-
uo. & sic p̄z qz
fuit postq̄ resum-
pserāt opus tēpli
d̄ni. qz resumpser̄t
illud anno. ij. **D**a-
rij. vij. mense. xxiij.
die mēsis. vt habet̄
Aggei. j. ca.

Explicat̄ prologus.

Incipit argumentū.

Zacharias memor d̄ni
sui: multiplex in p̄be-
tia: ietū cū vestibo sordidis
& lapidē oculoꝝ septē cāde-
labrūq; aureū cū totidē lu-
cernis q̄t ocul': duas q; oli-
uas a sinistris lāpadis cer-
nit: & a dextris & post eqs ru-
fos: varios: albos: & dissipa-
tas q̄drigas ex ephraim: et
equū de hierlm̄: pauperē re-
gē vaticinat̄: & p̄dicat̄ reges
sedētē sup pullū filiū a sine
subiugalis.

Explicat̄ argumentū.

Incipit zacharias p̄beta
Capitulum. j.

In mēse
octauo. i
anno se-
cūdo da-
rij regis:
factū est
verbum d̄mini ad zacha-
riam filium barachie filij
addo prophetam. **F**rat'us

In āno. ij. da-
rij: s̄m Josephum
iste fuit d̄ar' filius
bystaspis. & fuit fa-
uorabil' iudeis: eo
qz anteq; p̄moue-
retur ad regnū fuit
familiaris zozoba-
bel & fecit votū de
edificatiōe tēpli in
hierlm̄ si cū p̄moue-
ri p̄tingeret ad re-

gnū. s̄m v̄o **R**a. sa. iste d̄arius fuit fili' affueri & **H**ester
regine. & id fuit saniorabilis iudeis rōne matris sue. **Q**ue
aut̄ istaz opinio n̄ sit verisimilioꝝ tractari diffusi' in s̄n-
cipio libri hester tenēdo qz scda. **S**cdō hic in. p̄logo notī
ficat̄ antoz instralis huius p̄betie. & p̄ ex p̄betie d̄no.
cū d̄r. **F**actū est v̄bū d̄ni. **S**cdō ex noie p̄no: cū d̄r. **C**e
Ad zachariā q̄ interpretat̄ memor dei. **T**ercio ex patre et
auo cū d̄r. **D** Filij zacharie & s̄m regulā hebreoz
isti duo fuerūt p̄bete sicut & zacharias. **I**z nō habeantur
eoz p̄betie. **D**icūt em̄ hic aliq; qz iste addo fuit ille p̄be-
ta q̄ missus fuit ad hieroboā. ij. **R**egū. xij. & s̄m hoc nou
fuit auus zacharie. s̄ magis remot'. qz inter illū & zacha-
riam fluxit valde longū tps̄. **D**icūt tñ filius ei' qz fuit de
genere ipsi'. sicut xps̄ in euāgelio dicit̄ filius dauid. qz de
eius genere descendit s̄m carnē. **S**ed hoc dictū de septu-
ra nō habet auctoritatē. quia. iij. **R**egū. non exprimit̄: qz
ille fuerit vocatus addo. nec. ij. **D**araly. xij. nisi coniectu-
raliter s̄ nō certitudinaliter. & dato qz sic exprimeret ad-
huc nō valeret. quia plures p̄bete noiati sunt eodē noie
sicut zacharias filius ioiade & zacharias filius barachie
Et sic iste addo videtur esse alius ab illo. etiā si vocatus
fuerit addo. nō em̄ consuetū est qz p̄bete sic genealogi-
zetur. videlicet per patrē & per alium sic remotū a patre
intermedijs omissis. **E**xtratus est. **H**ic cōsequenter
DD ij